

Verslag van de gemeenteavond PWANO 24 oktober 2023

De avond wordt geopend door ds. Jaap Kappers.

We beginnen met elkaar in de kerkzaal waar de voorzitter van de kerkenraad ons vertelt over de situatie waarin onze Protestantse Wijkgemeente Apeldoorn NoordOost zich bevindt. Onze financiële situatie is op dit moment nog goed maar gezien de leeftijdsopbouw van onze leden is dit niet toekomstbestendig. De meeste van onze gemeenteleden zijn 60+. Hier komen ook de grootste financiële middelen vandaan. Alleen kan onze wijkgemeente niet voortbestaan. Wij moeten Apeldoorn breed gaan kijken hoe we de kerk in de toekomst laten voortbestaan. Daarom moeten we ontdekken hoe we kerk willen zijn in de toekomst. We gaan in 3 groepen uiteen, elke groep luistert naar een droom van een gemeentelid en praat daar met elkaar over. De 3 gemeenteleden vertellen hun droom in elke groep. Hieronder de 3 verslagen die n.a.v. de dromen zijn gemaakt.

Gesprek met Carolien Bunjes

Droom: Kerk in 2033 in één groot gebouw

Eén modern gebouw, een huis van de stad, een grote zaal en kleine zalen, waar muren weg kunnen voor een grote zaal, waar dagelijks veel activiteiten plaatsvinden, waar veel soorten vieringen gehouden kunnen worden, waar voor iedereen iets te halen is, dat is het verhaal, de droom, van Carolien. Een plek waar een gastheer of -dame, een communicatiemedewerker en een influenceer voor de jeugd werkt, waar er werkruimte is voor predikanten. Een plek waar je dagelijks binnen kunt komen, waar een plek is waar je even tot bezinning kunt komen op weg van je werk naar je huis, met een keuken waar je een kopje koffie, een tosti of een kopje soep, natuurlijk tegen betaling kunt krijgen. Een plek waar een tv-scherm naar buiten is gericht met wekelijkse activiteiten, waar iemand een website voor beheert en met een gemeenschap waar ik ook deel aan kan nemen met een app op mijn telefoon. Er zijn veel soorten zondagsdiensten met een band, een koor, een orgel, er is plaats voor overdenkingen, voor bidden en verkondiging. Er zijn ruimtes voor vergaderingen en voor een goed gesprek of stilte. Het is een plek waar ik, naast mijn dagelijkse geloof thuis, mijn geloof kan beleven. Waar ik zelf kan kiezen bij welke predikant en kerkelijk werker het meest betrokken. Daar het meest mee mag werken.

Ik zie een gebouw waar ik dit kan vinden. Heel Apeldoorn samen.

Gesprek 1

Wat zijn de voor- en nadelen van deze droom?

Als voordelen zien de gemeenteleden uit de eerste groep dat zo'n gebouw goed vindbaar is, dat je maar één gebouw hoeft te stoken. Iemand geeft aan dat, door als grote groep bij elkaar te zijn, de groep niet versnipperd raakt en dat je, ondanks de grootte, binnen de verschillende diensten die er natuurlijk moeten zijn, toch samen kunt zijn in zo'n viering. Sommigen geven aan dat dit in andere steden ook gebeurt. Dat het mooie daar is dat één gebouw ook meer diversiteit oplevert in een gemeente en dat in die steden er ook meer mensen van verschillende nationaliteit in de kerk komen. Als nadelen zien ze dat het wel veel vraagt van de capaciteit van dat gebouw en dat het dan wellicht toch een nieuw gebouw moet zijn en niet een van de al bestaande kerken. Mensen zullen dan misschien afhaken. Ouderen zullen er moeilijker kunnen komen. De wijkbinding verdwijnt wellicht. Men vraagt zich af of één gemeente zijn dan wel lukt. Of het wel mogelijk is om ochtend-, avondgebeden, vespers, een hele morgen lang een dienst te kunnen realiseren. Of, als er verschillende vieringen zijn, er wel genoeg predikanten zijn die dat kunnen bemensen. Betrokkenheid op elkaar wordt, vreest iemand, veel minder. Hoe minder mensen je kent, hoe moeilijker het wordt om binnen de stappen.

Als suggestie oppert iemand dat we niet moeten wachten tot een of ander gebouw wordt gekozen, maar dat we zelf innovatiever moeten worden om het een mooie plek te laten zijn. We moeten kijken naar hoe andere gemeenten het hebben aangepakt. Het voorbeeld van De Drie Ranken wordt

genoemd met betrekking tot de jeugd. Het zou bijvoorbeeld kunnen werken om een dienst voor de jeugd later op de dag te houden.

Iemand zegt: 'In mijn droom ben ik over tien jaar 70. Ouderen gaan niet naar een ruimte, maar voor jongeren is dat wel belangrijk. Ik blijf dan liever thuis.'

Iemand vergelijkt het proces met het ontstaan van het CDA. Die partij ging van drie partijen naar één partij en deze partij kalft af en jongeren komen er niet bij. Wat hebben de jongeren hier ook te zoeken? Het gaat niet zozeer om een gebouw.

De vraag, die we moeten stellen is of je op deze manier een vindplaats van hoop, geloof en liefde kunt zijn. Kunnen we naar buiten met onze kerk?

Gesprek 2

Is zo'n kerk als in de droom een vindplaats van geloof, hoop en liefde?

Ja, zeggen sommigen, een gebouw met veel ruimtes, zodat er veel activiteiten kunnen plaatsvinden, waar mensen binnen kunnen lopen op elk moment van de dag en gesprekken kunnen hebben over geloof. Of bijvoorbeeld een spreekuur, zoals in de Hofstad, of een kamer waar je voor geloofsgesprekken kunt binnenlopen. Dat zou ik graag willen.

Kijk ook eens naar je eigen kinderen met hun eigen gezinnen. De jongeren krijg je door de week niet binnen, die hebben een drukke baan, doen allerlei dingen, die zijn heel druk en hebben geen tijd meer. Verjaardagen vieren schuiven ze al door naar het weekend. Hoe moet dat dan met zo'n groot gebouw, daar heb je ook mensen voor nodig. Die kun je niet betalen. Moeten gepensioneerden dat doen? Daar komen geen jongeren op af.

Maar er zouden ook andere multifunctionele maatschappelijke activiteiten kunnen plaatsvinden. Die kruisbestuiving spreekt iemand wel aan. Een beetje professionalisering spreekt ook wel aan. Maar er moet ook bezieling in. Sommigen vinden het een betere aansluiting als je je met de kerk aansluit bij de maatschappelijke zaken. Anderen vinden dat juist niet. We kunnen wel over de jeugd en de toekomst praten, maar we moeten ook bij onszelf blijven, bij wat vind ik fijn. Waar wil ik onderdeel van zijn, waar wil ik zelf mee bezig zijn in de kerk. Het gaat mij om de kerk, niet om het maatschappelijke.

Gesprek 3

Wat spreekt je aan in de droom van één groot gebouw?

Deze droom spreekt aan als het gaat om samengaan van kerk en samenleving, door de week samen je geloof in de praktijk brengen. Samen wat doen is wat anders dan vasthouden aan vier bloedgroepen en neigen naar in je eigen bubbel blijven.

Deze gemeente is heel hecht. Juist doordat er zoveel samen wordt gedaan, denk bijvoorbeeld aan de musical en aan de ongeveer honderd mensen die door de week iets samendoen. Er zijn best veel activiteiten. Dat moeten we dan zien te behouden.

Het is een mooie droom, daar mogen we naartoe. We moeten niet bang zijn voor verandering. Maar werkt dit ook in heel Apeldoorn, vraagt iemand. Moet dat niet toch lokaal georganiseerd worden, in huiskamers of zo? Iets in thuisgroepen kan ook, maar het kan ook wel in een groter gebouw worden georganiseerd, wordt er geantwoord.

Zo'n groot gebouw met verschillende vieringen kan ook een onvoorzien effect hebben. 'Een Taizéviering in een andere kerk zou ik niet gauw opzoeken, maar als die viering in mijn gebouw plaatsvindt, dan ga ik er misschien wel eens even kijken.'

Maar dan is er wel een ander gebouw nodig dan onze eigen kerken, meer een gebouw zoals bijvoorbeeld Orpheus.

Het plaatje uit de introductie is wel een verschrikkelijk beeld, zegt iemand, die curve die zo uiteenloopt. Van wie zijn wij straks afhankelijk en wie neemt het straks van mij over? De jongeren weten niet wat kerkzijn kost, zijn zich er niet van bewust, maar dat het wat kost, mag best naar buiten gebracht worden.

Een nieuw gebouw kost ook geld, maar het moet geen huisartsenpost worden. Dat zou echt niet moeten gebeuren. Het moet wel een gebouw zijn waarin, noem het maar magie, voelbaar is. Een gebouw waarvan je ziet dat het een kerk is, waarin je voelt dat je in een kerk bent. De sfeer is belangrijk.

Alsjeblieft geen gebouw met witte kamertjes, moderne witte deuren en toiletten.

Dat moderne gebouw is dan ook het enige dat me niet aanspreekt, zegt iemand. In een kerk in het buitenland hangt zo'n mooie sfeer. Als kerk moet je herkenbaar zijn. Iemand anders zegt: 'Ik geef niet zo om dat kerkgebouw. Ik kijk online, dan heb je niet dat kerkgebouw. Als ik het orgel hoor, dan ben ik in de kerk.'

De kerk zou permanent open moeten zijn, oppert iemand, meer dan alleen op zondag. De deur moet openstaan. Je moet je er welkom voelen.

De droom van David van Brummen

Vraag: Vindt deze discussie ook plaats in de andere Apeldoornse kerken?

Antwoord: Ja, deze discussie wordt Apeldoorn-breed gevoerd.

Dromen

David benoemt 2 zaken in zijn droom waar we vooral mee door moeten gaan wat hem betreft;

- Een plek waar je mensen mee naar toe kunt nemen die zich eenzaam voelen en mensen die behoefte hebben aan zingeving;
- Een plek waar mensen voor elkaar klaarstaan.
Als voorbeeld wordt genoemd een oproep om een huis op te knappen voor iemand die dit zelf niet kon. Hierop reageerden 23 mensen die op 1 of andere manier bij de kerk betrokken waren.

Noodzaak tot samenvoeging

De vergrijzing treft ook de kerken (demografisch gegeven);

- Niet alleen is er een financiële noodzaak, je hebt ook te maken met een terugloop van vrijwilligers waardoor in sommige kerken nu al niet meer alle ambten kunnen worden vervuld;
- Is het geen uitstel van executie? In Noord-Oost heb je gezien dat je in de loop der jaren nog maar weinig mensen overhoudt als je alleen fuseert en daarnaast niets verandert in de opzet;
- Doel moet niet zijn het vullen van de kerk;

Er moet een ruimte blijven waar we het mysterie kunnen ervaren;

- Van belang is dat we vasthouden aan onze beginselen. Als we dat niet doen worden we irrelevant (zoals het CDA is overkomen).
- We hebben tijdens de vorige fusie in NO veel geleerd. Begin eerst om alle weerstand die er is bespreekbaar te maken en elkaar op te zoeken in elkaars kerken:
- De aanpak met werkgroepen heeft veel begrip en samenhang opgeleverd.

Andere opzet erediensten

- Iedere maand een dienst waar jongeren aan meewerken;
- We hebben nu al de "Doe je mee dienst";
- In de Grote Kerk wordt 1x per maand een opwekkingsdienst gehouden. NB Je hebt hiervoor wel een goede band nodig, met alleen een orgel red je het niet;
- Deze discussie over andere/nieuwe vormen van kerkdiensten wordt al decennialang gevoerd zonder dat het voor kerken als die van ons echt iets heeft opgeleverd;
- De kerkdiensten zoals die nu worden gehouden, worden zeker gewaardeerd;
- Wat is het geheim van De Fontein?;

De Jeugd

- Verwacht niet dat de gemiddelde 14-jarige enthousiast wordt van onze vieringen;

Gesprekken met Hans van Gerrevink

De drie gesprekken over scenario van 4 wijken in Apeldoorn hebben de volgende zorgen en mogelijkheden opgeleverd vanuit de gemeenteleden.

- het raakt mij en ik word er minder fijn wakker van.
- Ik zie geen verandering, we kunnen ook nu kiezen waar we willen kerken.
- Duidelijkheid in communicatie, zodat we van elkaar weten wat er waar plaatsvindt en we goede keuzes kunnen maken.

Waarom 4 wijken en niet meer of minder?

- Is er (wetenschappelijk) onderzoek naar gedaan?
- Zijn er al andere dezelfde ervaringen in of buiten Nederland met zoiets?
- Financiën verdeeld over vier wijken, kan dat ook al één geheel. Hoe zit het anders met de verdeling van de gelden?
- Niet bekeren maar betrekken! Uitspraak die door Jaap wordt omarmd. Velen beamen het een mooie opmerking te vinden om te blijven gebruiken.
- Een plek/ruimte (bijvoorbeeld bij Anklaar) waar je kunt binnenlopen voor een praatje.
- Zichtbaarheid naar buiten meer benutten en over spreken.
- Inloopsprekuren inzetten.

- Acties onderling over de wijken verdelen. Kringen, bijeenkomsten, diaconaal.
- Uitgaan van identiteit en dan pas bekijken hoeveel wijken er nodig zijn.

- De uitgesproken zorg om gemeenteleden te gaan verliezen.

- Elkaar graag tegen blijven komen in de buurt en winkels.
- Zorg meer voor kleinschaligheid i.p.v. groots, daar is behoefte aan.

- Hoe zorgen we ervoor dat gemeenteleden, die wellicht dan verder moeten er ook kunnen komen?
- Jongeren die aangeven je hoeft de dienst voor ons niet te veranderen.
- Jongeren die door hun agenda geen tijd hebben om wat voor de gemeente te doen.
- Meer verhalend naar buiten treden van wat er allemaal rondom en buiten de kerk voor een ander plaatsvindt.

- Hoe gaat het verder met de gebouwen?

Meerdere identiteiten werd in de laatste groep wel als inspirerend ervaren.

Na deze gesprekken komen we opnieuw bij elkaar in de kerkzaal.

Albert (voorzitter) stelt ons de vraag waarom we hier komen? We hebben al meerdere keren over het onderwerp gesproken. Op de boom van Anneke van de Weg vinden we de uitkomsten van de vorige gemeenteavond. Op de startzondag hebben we aan kunnen geven welke noten we op onze zang hebben en welke noten er nog gekraakt moeten worden. Vandaag hebben we dromen gehoord. Dromen van betrokken gemeenteleden, waar dromen ze over. Hoe zien zij de toekomst? We zijn op zoek naar een vindplaats van geloof, hoop en liefde voor onszelf maar we willen ook gevonden worden door anderen. En we willen een naar buiten gerichte blik kunnen tonen en hoe die naar buiten gerichte blik zichtbaar wordt voor de ander. De weg ernaar toe weten we nog niet maar we moeten het samen doen door bij elkaar te blijven, door te praten met elkaar en door betrokken te zijn bij elkaar.

De avond wordt afgesloten door ds. Jaap Kappers.